



ТИЖНЕВИК-REVUE HEVDOMADAIRE: UKRAINIENNE: TRIDENT

Число 34 (584) Рік вид. XIII. 5 вересня 1937 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 5 вересня 1937 року.

Внутрішнє становище совітів — глибокий розклад економічного життя, неперестанна боротьба з визвольними стремліннями поневолених Москвою народів, кривава колотнеча самознищення керівної верхівки — засудили цю потвору, яка зветься ССР, на конечну смерть. І коли цей неприродний конгломерат на шкоду світовому покоєві і ладові ще животіс, то це лежить на совісті тих великих держав, які своєю допомогою його при житті утримують. І не лише підтримують, але й дають певні можливості виявити чималу активність на полі міжнародньому.

І не можна не визнати за керівниками московської політики певної зручності, з якою вони на свою користь повертають ті чи інші світові події, послідовності з якою вони використовують, щоб викликати, загострити, поглибити, поширити внутрішні заколоти в тій чи іншій країні і суперечності між інтересами різних держав, щоб викликати той конфлікт, за яким їм уявляється привід світової революції; не можна заперечити тої гнучкості й легкості, з якою вони перекидають центр ваги своїх зусиль з одного кінця світу на другий.

Той уклад міждержавних відносин, який за нашого часу дозволяє вести війну без війни. — бо збройна боротьба без формального оголошення війни стала мало не правилом міжнароднього права, — ота система пактів неагресії, що їх пошесть так широко розповсюдилася, в значній мірі полегшують всесвітнім паліям їх завдання й роботу.

Перед очима у нас свіжий приклад совітської «неінтервенції» в Іспанії. Видима невдача на цьому, такому, здавалося їм, надійному ґрунті, примушує Москву перекинути головну увагу з Заходу на Схід.

Японсько-китайський конфлікт був їм такою нагодою, якої вони проминути не могли.

І от маємо звістки про підписання совітсько-китайського пакту неагресії. Пакт як пакт: гарні слова про ненапад, про мир на Тихому океані в стилі тих ідилій, якими так люблять заколисувати себе в Женеві. І певно, як за кожним пактом явним, стоять там і потаємні пункти, вже не такого ідилічного характеру. Те що нанкінський уряд по десятилітній боротьбі з комунізмом здав позиції, одкриває перед Москвою можливості необмежених впливів на широких територіях Китаю, а разом з тим поглиблення й поширення конфлікту між Японією й Китаєм.

Загроза світовому мирові, зв'язана з цим новим пактом неагресії, повинна була б заставити великі держави переглянути свою політику що до совітів.

КОМІНТЕРН ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Під таким наголовком появилася в «Ділі» з 6 серпня с. р. нотатка такого змісту:

«У Варшавському «Кур'єрі Червонім» з 4 с. м. читаємо таку звістку із Львова: «Під час останніх арештувань і ревізій, переведених серед місцевих комуністів на терені Сх. Галичини (в ориг. Малопольщі), знайдено багато компромітуючого матеріялу.

«Між иншим знайдено летючки в українській мові, що закликували поборювати українську політичну еміграцію, та карикатури на провідників еміграції, зокрема на президента Лівицького, проф. Р. Смаль-Стоцького та инших. Із знайденого матеріялу виходить, що емісари Комінтерну розпочали нову розкладову акцію для розбиття української еміграції.

«Від себе додаємо, що та вістка не викликає ніяких сумнівів. Анонімовий надавець дійсно масово розсилає поштою карикатури емігрантських діячів, — карикатури недотепні і навіть не злобні, а страшенно ординарні, які відразу свідчать про своє походження. Зрештою, нема такого наївного на світі, який вірив би, що Комінтерн першим робом не старається розкласти політичну еміграцію

з совітів, а з тієї еміграції у першу чергу—еміграцію українську!»

По своєму виході на еміграцію Уряд УНР змушений був припинити тільки збройну боротьбу з Московщиною.

Але стан війни з Московщиною ніколи не переставав існувати. Уряд УНР на еміграції провадить боротьбу далі ідейними засобами, і в цій боротьбі підтримує Уряд не тільки політична еміграція українська, але й все свідоме громадянство наше на етнографічних землях українських по-за окупованою більшовиками Україною. Можна сміливо сказати, що Уряд УНР став справжнім центром цілої акції, спрямованої проти Комінтерну, який репрезентує тепер інтереси московського імперіялізму, мобілізуючи до цієї акції не тільки українців, але й всі поневолені Москвою народи.

Віддавна зрозуміли більшовики, де ховається штаб усіх цих антибільшовицьких сил, що мобілізують публічну опінію Європи і розкривають очі на злочини Комінтерну.

Зрозуміли більшовики давно, яке значіння має стійкість Уряду УНР для цілої поневоленої України.

Тому вся праця Комінтерну була спрямована на розклад проводу еміграції.

Велику роботу Уряду УНР намагаються більшовики підважити і скомпромітувати майстерними провокаціями.

Фальшовані документи, гроші, підступ і терор — всі свої, опрацьовані в чекистських «лабораторіях», засоби кидають більшовики на боротьбу з еміграцією і Урядом УНР. Але ці засоби ламали тільки слабкі душі, які поверталися на Україну, щоб на все згинуть в надрах великої більшовицької в'язниці.

Уряд УНР стійко і непохитно ніс свій прапор.

Тоді злочинна рука більшовицького наймита піднеслася на самого Вождя. Піднеслася саме тоді, коли для Уряду УНР назрівала можливість відновлення збройної боротьби з Москвою.

Та й це не допомогло. Сім куль на вулиці Расіна спричинилися тільки до ще більшого об'єднання еміграції, до консолідації всіх державно-творчих сил і до піднесення авторитету Уряду, на якого чолі став виконавець заповітів С. Петлюри Андрій Лівіцький.

Зразу-ж Комінтерн зорганізував кампанію проти нового Голови Держави.

Не можна злічити всіх тих провокацій, яких вживала московська агентура в своїй гадючій роботі. Повставали опозиції, друкувалися одверті листи, творилися спеціальні органи, які плямували державну роботу Уряду, тисячі доларів викидалося на організацію роботи, спрямованої на розклад еміграції й Уряду, а коли міжнародне становище знову починало сприяти для відновлення збройної боротьби проти Москви — знайдено навіть таких запроданців, що публічно взивали до замордування Голови Держави.

Тепер з нотатки в «Ділі» довідуємося про чергову провокацію. Якась злочинна рука, керована московською агентурою, масово розсилає поштою карикатури на провідників еміграції.

Комінтерн переконався, що кулі не допомагають. Вони тільки збільшують число національних героїв, що їх пам'ять шануватиме все Український Народ.

Тому вся акція Комінтерну спрямована тепер на те, щоб розвінчати провідників української еміграції, або бодай понизити їх в очах українського суспільства.

До того вживаються всі засоби — брукове перо запроданого писаки, язик викинутих за борт еміграції хуліганів і злодіїв, що сіють потайки найогидливіші сплітки, олівець вуличних стіномазів, особисті непорозуміння й образи — все для одної мети, щоб підважити ту велику і святую роботу, яку веде Уряд УНР під проводом Андрія Лівичького для визволення України. Саме тепер, коли на Далекому Сході вже гремять гармати.

Але ми переконані, що жадні сили не потраплять розбиті єдності української еміграції. 16 років перебування на чужині загартували нас усіх, навчили нас одного — не тільки не боятися ворожих зазіхань, але навпаки радіти з усіх проявів ворожої зненависти. Бо саме вона, ця зненависть, ця невсипуща лють, з якою ворог простує до розбиття нашого центру, і є доказом правильності наших позицій, є доказом тако-ж того, якою реальною силою є для большевиків уряд і концепція УНР.

УКРАЇНКА НА МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВІ В ПАРИЖІ

I

Совітський павільйон

Ще перед входом до павільйону на досить високих стінах, що стоять по обох боках сходів і ведуть до павільйону, вирізблено на камені різні фігури, які представляють собою типи різних народів СРСР. Україна представлена тут фігурами українця й українки, при чому чоловік в убранні шахтьора. Коло них висічено надпис «Пролетарі всіх країн єднайтеся»; в останньому слові замість «є» висічено «э» і виходить «эднайтесь». Проглядає прекрасно в цьому поверхова славнозвісна совітська «українізація» та недбалство і легковаження української мови.

Перша саля совітського павільйону зветься конституційною. В цій салі зправа на столах під стінами розкладено альбоми з поясненнями французькою мовою. Кожний альбом присвячено окремій совітській «республіці».

На першій сторінці українського альбому читає: «Українська совітська соціалістична республіка, нарід якої протягом віків терпів національний гніт, завдяки триумфу великої пролетарської революції перетворилася в розвинену промислову краї-

ну, частину могутнього совітського союзу, і в державу вільну і незалежну». Після цього брехливого патетичного вступу про розвиток України під московськими совітами та міфичну «волю і незалежність» України в совітському союзі йдуть портрети «вождів» — Петровського і Любченка, а за ними — «досягнення совітської революції»: трактори, гімнастичні вправи комсомольців, стахановців, дитячі садки і «лабораторія в колгоспі». «Лабораторія» — це невелика кімната з розвішеними на стінах афішами російською мовою, стіл, на столі чотири тарілки з землею, в яких щось засіяно, а три чоловіки старшого віку розглядають сходи. Це і вся лабораторія.

Посередині цієї першої салі стоїть мармурове спорудження, що пригадує собою нагробок, з цитатами із совітської конституції і барельєфними медальйонами — Сталіна й Леніна. Зпочатку на столах, що стоять коло цього мармуру, лежали чотири альбуми з повним текстом совітської конституції мовами російською, французькою, німецькою й англійською, а зараз залишилось тільки два — російський і французький. Мабуть на знак совітсько-французького альянсу. Параграф 23 цієї конституції говорить про існування в складі совітського союзу Української совітської республіки.

Зліва на стіні велика мапа ССРСР, яку зроблено із самоцвітніх каміннів і яка важить 5 тон. По конституції, яку ви тільки що переглянули, совітський союз складається із окремих совітських республік, але на цій великій і дійсно гарно виконаній коштовній мапі ви не знайдете ні кордонів тих республік, ні їх назв, а лише чотири літери — ССРСР. Це «єдина, неділима» Росія совітського взірця.

По дальших саялях, шукаючи того, що стосується до України, у шкільному відділі можна знайти розкладені на столі шкільні підручники ріжними мовами. Між цими книжками знаходите «Українську літературу», підручник для середньої школи, упорядкований Новицьким. Книжка починається з Глібова. Назви окремих розділів тут такі: консервативні і реакційні елементи байок Глібова, ліберальне культуртрегерство і вияви національної обмежености в байках Глібова, в бзйці «Хмара» виявлена алгорично програма дрібного ліберального культуртрегерства в національній основі. Перекидаєте кілька сторінок і читаєте: «Символізм в мистецтві це прагнення буржуазії одірвати мистецтво від реального життя і одволікати увагу мас од питань класової боротьби». Далі книжка «Західно-європейська література», впорядкована Білецьким. В цій книзі вміщено й уривки з творів Шекспіра, Гайне, В. Гюґо і Бокачіо — три новели з... «Декамерона».

Лежить і «Арифметика для глухо-німих», переклад з російської. Є в ній і такі, дійсно цікаві задачі: «Хлопець мав 3 карбованці і на них купив талони на обід. Обід коштує 30 копійок. Скільки талонів він купив?» Задача не трудна, але коли картопля за

большевиків коштує зараз 1 карбованець за фунт, то про обід за 30 копійок хіба що глухо-німим можна розказувати.

Є кілька підручників по біології, зоології, інтегральному численню. Але все це переклади з російської мови. Крім підручників, є й книжки розкішних, у совітському понятті, видань: «Твори Т. Шевченка, поезії», том I, 1837-1847, під редакцією Затонського і Хвилі; І. Франка: «Борислав сміється»; Пушкіна: «Скупий рицар» (чому не «лицарь?»); «Українські народні пісні», впорядковані Хвилею; «Розбійники» Шілера, в перекладі Йогансена.

Тут-же можна знайти і статистику про бібліотеки на совітській Україні. Бібліотек, що мають більше, як мільйон томів, три: Київська Державна — 7.097.000 томів, Одеська Державно-Наукова — 1.338.000 томів, Одеська університетська — 1.258.000 томів.

З цих статистик довідається, що народніх шкіл на совітській Україні 21.947, а вищих перед революцією було 18, а тепер 117. Отже за останніх 20 літ одкрито 99 високих шкіл (пригадується обід за 30 копійок).

В театральному відділі — макети декорацій. Українських макет тільки дві, російських 20-25. Українські до «Запорозжця за Дунаєм» та п'єси Корнейчука «Платон Кречет». Кільки світлин із вистави «Наталка Полтавка». На стіні портрети «народніх артистів» совітського союзу. Що до їх числа, те саме, що й з макетами. Українських тільки два—Саксаганський і Лютвиненко-Гельмут. Російських — 20-25.

Із вітрин, цілком присвячених Україні, є тільки одна: вироб з поливаної глини, роботи Герасименка, Власенка та інших.

Скрізь на стінах у совітському павільйоні колосальні світлини — Сталін, «герої революції», «герої праці», комсомольці, фабрики, авіони, трактори, стадіон «Динамо» в Києві, промисловий дім у Харькові, «будинок нової школи» в Києві і т. д.

— Вони дуже сильні на фотографії, — каже поруч якийсь француз.

В кінці павільйону на обтріпаному килимі серед червоних запорошених квітів — вирізблений із каміння Сталін. Права рука зігнута в лікті, як у розповсюдженій статуєтці Наполсона, а поступ уперед нагадує поступ Клемансо на пам'ятникові йому-ж у Парижі на Rond-Point des Champs Elysées. Наполеон плюс Клемансо — ідея не погана.

Перед павільйоном на дворі виставлено кілька сільсько-господарських машин. На моторі комбайна таблиця з написом українською мовою — число мотору і назва заводу. Тут-же поруч совітський буфет, де продають бутерброди й ріжні напої і за стойкою якого стоїть українець із Галичини, — бувший герой бувшої совітської організації у Франції, що звалася скорочено СУГУФ, — і продас пиво.

Відвідувач

ЖАМБОРЕЕ 1937

Од 31 липня до 9 серпня с.р. відбувався в Голандії черговий світовий з'їзд скаутів — Jamboree, — що відбувається раз на чотири роки.

На цьому великому міжнародньому святі пласту можна було бачити молодь із цілого світу, всіх рас і кольорів. Представники 46 держав з'їхалися цього року на міжнароднє Jamboree до міста Vogelenzang, що завдяки своєму положенню і чудовій природі так добре надається до такої цілі.

31 липня це Jamboree було урочисто відкрито голандською королевою Вільгельміною та головою світового скаутизму — англійцем лордом Беден-Паулем. В дефіляді на відкритті свята взяли участь 28.000 пластунів і 46 різних прапорів за присутности 500.000 глядачів.

Серед пластового табору було влаштовано спеціальну арену, на якій протягом цілого з'їзду відбувалися різні вправи і забави, а пластуни різних національностей, в національних убраннях, показували національні танці та співали національні пісні. Брالی участь у Jamboree і виступали на арені так-ж і вірменські пластуни. Але українських пластунів на цьому міжнародньому пластовому святі бракувало. І тому не видно було ні українських танців, не чути було української пісні. А це-ж великої ваги першорядна нагода для нашої національної маніфестації на міжнародньому терені, де наш огневий танок, чудова пісня й прекрасне убрання — полтавське, гуцульське й т. д. — можуть разом із виступами наших пластунів прославити українське ім'я.

Я лише випадково стрівся на Jamboree з одним українським пластуном, що був у складі чеської дружини, бо українські пластуни, в силу існуючих обставин, не могли прибути окремо.

Закінчилося це пластове свято грандіозним походом. Світовий голова пластунів лорд Беден Пауль у своїй прощальній промові, крім подяки, висловив ще такі слова: «Пластуни всіх країн світу! Я маю надію, що коли ви станете дорослими, то, як завжди, покохасте ідею миру у ваших серцях і будете так само, як тут, по братерському дружнє працювати один для другого для добробуту цілого світу».

Треба широко побажати, щоб на майбутнє на міжнародніх з'їздах пластуництва брали участь і українські пластуни, які показали б Україні молоді всього світу.

Микола Вайда

З ЖИТТЯ Й ПОЛІТИКИ

— Сучасний стан в Європі та українська справа. Сучасні умови української національної праці. Наші невикористані сили і можливості.

Стало трюїзмом говорити про надто приспіваний і нервовий темп сучасного життя. Переживаємо період, коли відсутність стабільності, горячкове шукання нових ідеологічних концепцій, нових політичних і соціальних форм стало основною прикметою європейського життя.

Спостереження і рефлексії від тих процесів, що відіграють таку величезну роль в теперішньому європейському житті, не можуть не викликати у нас, українців, думок про те, яке становище займаємо ми в тих зрушеннях, які з такою силою нуртують в сучасній Європі. Не може не з'явитись у нас думок про те, яку роль і яке місце здобудемо і знайдемо ми в результаті розвитку сучасної кризи.

Ці думки і міркування для нас мають не лише теоретичний інтерес і значіння. Зв'язані вони з основними інтересами і потребами існування і розвитку нації. Приклад Іспанії, яка, не здобувшись на власне, самостійне розв'язання тих проблем, що їх життя поставило перед нацією, стала тереном для боротьби чужих сил, у нас усіх перед очима. А чи можемо ми сказати, що те становище, що в ньому опинилась Іспанія, є винятковим і виключним; чи можемо ми бути певними, що хід подій не веде до створення нових плацдармів, що на них сторонні і чужі сили будуть збройно вирішувати справу про право на своє існування.

* * *

В передвоєнній українській публіцистиці був поширений термін «хуторянство». Подекуди вживають його ще й до цього часу. Називали так розповсюджену в довоєнному українському житті тенденцію окопатись проти нівелюючих і асимілюючих впливів міського життя і культури на позиціях старого українського дореформенного села, протиставити тим оцінкам, які витворювало інтернаціональне, неукраїнське місто, оцінки на основі старих категорій, витворених старим попереднім розвитком подекуди ідеалізованої української селянської стихії. Не збираємось давати загальну негативну оцінку цих «хуторянських» тенденцій українського довоєнного життя. Охоче визнаємо їхню позитивну роль, як консервуючого чинника в справі боротьби з асиміляцією. Але рівночасно не можна не признати, що ці тенденції відіграли не малу роль в закінченні етапу нашої визвольної боротьби в 1917-20 роках тими наслідками, яких були ми свідками.

Чи не повториться для нас в теперішній критичній добі та сама ситуація, в якій опинились ми перед двадцятью роками? Чи не загрожує нам небезпека, що ми, уділяючи основну масу нашої національної енергії і сил консервації наших ідеологічних і культурних вартостей, утворених дотеперішнім нашим розвитком, не знайдемо можливостей для формулювання тих нових наших позицій, які мали б визначити нашу роль і місце в Європі завтрашнього дня.

Коли дозволяємо собі ставити ці питання, не промовляє в нас невіра в наші творчі можливості. Ці питання ставляться всією сумою обставин, в яких перебуває нині українська нація, сумою обставин, серед яких доводиться творити українські національні вартості.

Перебування української нації під чужою державною владою нововоєнного типу з теперішнім розширенням функцій держави, пануванням планового примусу в господарстві, крайнім обмеженням матеріальних і політичних можливостей для виявлення приватної ініціативи, поставило можливості для виявлення нашої творчості в надзвичайно вузькі рямці.

Напряг і спосіб витрати нашої національної енергії і наших зусиль у значній мірі визначається не нами. Оскільки весь час по цілій лінії проводиться концентрований наступ на всі наші національні позиції, наша енергія і наші зусилля у першу чергу знервуються на оборону наших дотеперішніх здобутків. Праця провадиться в напрямі забезпечення і заховання існуючого, і лише в другу чергу наші зусилля знервуються в бік реорганізації і реконструкції, намічення нових шляхів і можливостей.

Через те відгомін тих течій, що нуртують тепер в Європі, на нашому ґрунті до цього часу дуже слабкий. Обмежується він хіба до спізненої реєстрації, в найкращому випадку до спроб механічного перенесення на наш ґрунт певних, модних під теперішню хвилю, європейських концепцій. Оперується загальними абстрактними гаслами, як фашизм і демократія, а праця знервована на те, щоб включити ідеологічно цілий комплекс української дійсності в ту нову конюнктуру, яка зарисовується в Європі, коли і провадиться, то в дуже обмеженій степені, уривочно і несистематично. Хоч на словах визнаємо ми всю важність тої хвилі, яку переживаємо, на ділі робимо з того належні висновки в дуже малій мірі. Чи не є оправданим при цій ситуації побоювання, що в той момент, коли обставини будуть вимагати від нас виразно означеної ідеології і відповідних до неї чинів, ми знову спізнимось.

* * *

Ставлючи всі ці запитання, ми зовсім не маємо на увазі ширити дефістичні настрої. Порушуючи ці справи, виходимо ми з переконання, що навіть при теперішньому своєму становищі українська нація розпоряджася значно більшими силами і можливостями в порівнянні з тими, які вона виявляє, і що наслідки нашої національної творчості можуть бути без порівняння значнішими, ніж ті, що існують. Отже і в області розроблення нашої національної ідеології і знайдення для нашої нації належного місця в тій кризі, яку переживає зараз Європа, могли б ми зробити значно більше, ніж зроблено нами до цього часу.

Не лише в зовнішніх обставинах і умовах лежить причина низької і невиспичаючої ефективності наших національних зусиль. Значна доза вини лежить на нас самих. Прокламуючи своє право на державність, вважаючи себе державною нацією, заховуємо ми разом з тим аж до цього часу в своїй психології дуже багато прикмет пригнобленої нації. В тій чи іншій мірі мало не кожному з нас властивий комплекс своєї національної менше-вартості, намагання до підцінювання наших національних вартостей, до зменшування наших національних можливостей, що йде поруч з надто високою оцінкою чужих здобутків і чужих можливостей. Часто-густо підпадаємо ми під вплив гіпнозу про силу і можливості державної влади тих держав, які підпорядкували собі Українську Націю, не здаючи собі звіту, що в багатьох випадках мається до діла не з справжньою силою і можливостями, але з порожніми фразами і декламацією. Коли б та велика, дуже велика частина серед нас, яка досі заховала прикмети психології пригнобленої нації, переборола і знищила їх у собі, коли б вона усвідомила собі дійсні наші можливості, — наш біжучий національний дорібок не виглядав би так убого і відкривив би перед нами нові ширші перспективи.

Коли говорити про нашу власну вину за невиспичаючі наслідки нашої сучасної національної праці, не можна так само поминути старої, але, на превеликий жаль, все актуальної і нової справи про відсутність у нас національної консолідації, про ту розпоршеність і дезорганізацію, що існує в українському національному таборі. Скільки національної енергії і сил витрачалось і витрачається на взаємне поборювання і взаємне тертя. Скільки говорилось і писалось про те, що не можна всіх взаємодумуючих уважити за національних зрадників і запродавців, а проте й досі можемо знайти аж надмірну кількість зразків недопустимої пресової полеміки, безвідповідальних громадських виступів і акцій. І це в той час, коли наступ проти нації з боку чужих сил переводиться все скорислідованішим і більше об'єднаним фронтом. Оскільки б нам удалось усунути це марно-

тратство у витрачанні національних сил, оскільки б конкуренція між окремими течіями і групами була зведена до нормальних меж, знову це відкрило б перед нами нові перспективи і можливості.

Обмежимося лише цими вказівками на те, що при усвідомленні тих запасів сил, якими ми справді розпоряджаємо, при їх доцільному використуванні могли б ми зпромогтись на ліпше і відповідніше розв'язання тих завдань, що стоять перед нацією. Могли б ми перевести ту ідеологічну роботу, якої вимагають од нас обставини, могли б створити ту духовну єдність нації, що є неминучою передумовою забезпечення для нас належного місця серед культурних народів Європи, могли б зробити значно більше, ніж робимо тепер, коли наша праця зкерована в першу і головну чергу на консервацію і охорону старих наших національних вартостей.

* * *

Час не чекає. При горячковому темпі сучасної доби кожне зпізнання, кожна повільність можуть мати фатальні наслідки. Мусимо і повинні знайти ми сили і можливості для виконання тих завдань, що їх перед нами ставить сучасний момент.

В. С.

На пошану Гетьмана Ів. МАЗЕПИ

Цього року минає 250 літ, як Іван Мазепа обняв гетьманську булаву (25 липня ст. ст. 1687 року). З цієї нагоди Українська Бібліотека імені Симона Петлюри в Парижі (41, rue de La Tour d'Auvergne) влаштувала

ВИСТАВУ ПРИСВЯЧЕНУ ПАМ'ЯТІ І. МАЗЕПИ

Значна частина вистави торкається союзу Мазеви з Карлом XII. На виставі зібрано колекцію світлин портретів гетьмана, література про нього українською і чужими мовами, гравюри й картини різних малярів, музичні твори й т. и.

Вистава триватиме до жовтня місяця с. р. Для відвідин вистави Бібліотека відкрита щодня, крім понеділка, від 2-ої до 8 год. веч.

Організації вистави допомогли українські наукові інституції та окремі особи. Підчас вистави буде кілька відчитів.

Упорядчик вистави — артист-маляр Л. Перфецький.

НА УВАГУ УКРАЇНЦЯМ, ЩО ІДУТЬ ДО ПАРИЖА НА ВИСТАВУ

На міжнародню виставу в Парижі з'їдяться люди звідусіль, чимало збірється її українців з рідного краю та з еміграції. Землякам нашим слід пам'ятати, що в чужому місті є українське культурне огнище — Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, 41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris-9.
Телефон: TRU 53-36.

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Польщі

— 11-та річниця смерти Головного Отамана Симона Петлюри в Барановичах. 13 червня с. р., заходами місцевого відділу УЦК, колонія української еміграції в Барановичах одсвяткувала 11-ту річницю смерти св. пам. С. Петлюри. В місцевому соборі відбулася цього дня урочиста панахида, яку, при повному соборному хорі, відправив п.-о. Аполінарій.

Для дітей членів відділу цього дня організовано було в міському парку забаву, яка тяглася до самого вечера. Дітей обдаровано тако-ж було подарунками й погощено підвечірком.

На Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі під час свята зібрано було 14 зол. і 65 гр.

— Черговий з'їзд української еміграції в Польщі. Головна Управа УЦК ухвалила скликати 4-ий делегатський з'їзд на 31 жовтня с. р.

— Бурса ім. С. Петлюри в Перемишлі. На останніх зборах відділу УЦК в Перемишлі ухвалено відмежувати Бурсу від відділу, надаючи їй повну автономію. П. д-ра П. Шкурата ухвалено просити прийняти досмертне опікунство над Бурсою. Право контролю Бурси належатиме лише Головній Ревізійній Комісії УЦК.

Минулого року в Бурсі утримувалось 23 дітей. З початком біжучого шкільного року до Бурси прийнято 36 дітей і залишилось ще 19 неполагоджених прохань. Діти, що містяться в Бурсі, походять із різних еміграційних осередків, а один хлопець навіть із Румунії. Товариство «Українсь-

ка Школа на Еміграції» приділило в біжучому році стипендії для 10 сиріт.

З початком вересня місяця розпочинається наука в школах і справа систематичної допомоги Бурсі ім. С. Петлюри в Перемишлі стає знову на порядок денний.

— Будова власної хати. Відділ УЦК в Плотичному розпочав будову власної хати. В цій хаті має приміститися дитячий садок, бібліотека, буде театральна саля та помешкання для старших віком і нездібних до праці членів відділу.

Визначна подія в українському культурному житті

20 серпня с. р. вийшли з друку перші дві лекції першого підручника для Високих Курсів Громадської Агрономії при Українському Технічно - Господарському Інституті (Чехословаччина). Ці дві лекції, що носять заголовок: «Загальні засади Громадської Агрономії», написав наш славнозвісний фахівець і один із піонерів громадської агрономії на Україні Кость Мацієвич, проф. Української Господарської Академії у Подєбрадах, який працює в цій парині від р. 1898. Ці дві лекції охоплюють такі питання: громадська агрономія, як організація та система заходів для поліпшення масового сільського господарства, її значіння та досягнення в різних країнах світу. Особливо цікаві приклади, якими автор ілюструє досягнення громадської агрономії, а саме: досягнення італійської агрономії в її «боротьбі за зерно», досягнення агрономії в СССР та досягнення «Нового завдання» президента Рузвельта в Сполучених Державах Америки.

Взагалі підручників для Високих Курсів Громадської Агрономії має бути тринадцять, а саме: один великий — курс ч. 116 — «Підстави та загальні методи праці громадської агрономії» — 26 лекцій (по-над 208 стор. циклост. друку в 4-) та дванадцять дрібних (ч. ч. 117-128), що матимуть спільну обкладинку: «Спеціальні методи праці громадської агрономії» (34 лекції — по-над 272 стор. у 4-), — разом 60 лекцій (по-над 480 стор. у 4-). У написанні цих підручників бере участь сімнадцять професорів і фахівців. Підручник до курсу ч. 116 — «Підстави й загальні методи...» склали: вчен. агр. Кость Мацієвич, проф. Укр. Госп. Академії в ЧСР; д-р Ілля Витанович, проф. Торг. Школи Т-ва «Рідна Школа» у Львові; Леонид Білецький, ректор Укр. Висок. Педагог. Інституту та проф. Укр. Вільн. Університету в Празі; Ольгерд Бочковський, доц. Укр. Госп. Академії в ЧСР; Віктор Доманицький, доц.-суплент Укр. Вільн. Універ. в Празі та доц. Укр. Госп. Академії в ЧСР; інж.-агр. Антін Романенко, директор Красового Господарського Товариства «Сільський Господар» у Львові, та д-р інж. Євген Храпливий, директор Красового Господарського Товариства «Сільський Господар» у Львові. До написання курсів ч. 117-128 покладано дальших 10 фахівців.

Підручники виходять за редакцією колеги в складі: проф. вчен. агр. Володимир Чередів, керівник Агрономично-Лісового Відділу Українського Технично-Господарського Інституту (УТГІ) в Подєбрадах, проф. К. Мацієвич, доц. Вікт. Доманицький та д-р інж.-агр. Кость Осауленко, доц. Укр. Госп. Академії в ЧСР й співробітник Чехословацької Сільсько-Господарської Академії в Празі. Дальші лекції друкуються. Як бачимо, Високі Курси Громадської Агрономії це справді велика подія, якої не знаходимо й у багатьох державних націй.

На ці курся в характері дійсних студентів приймаються аб-

сольвенти високих та середніх сільсько-господарських шкіл: решта — яко вільні слухачі. Курси розраховані на один рік праці, але на бажання студента темп праці може бути прискорений.

Ця культурна акція УТГІ може мати значіння не лише для самих агрономів та громадських агрономичних діячів, але тако-ж і для діячів «Просвіт», кооператорів, діячок жіночого руху, громадських інженерів, лікарів, адвокатів, священників тощо, які тако-ж працюють серед селянського населення.

Такса за навчання на цих курсах (з підручниками) — 175 корон чеських, самі підручники (без навчання й порад) — 125 корон чеських. На польські гроші це вносить: 33 зол. пол. та 24 зол. пол. Можна вплачувати й ратами.

Прохання про прийняття на ці курси приймаються протягом цілого року (будь-коли). Подавати їх треба на ім'я Директора УТГІ, долучивши до прохання короткий опис життя та засвідчений відпис документу про освіту. Адреса: *Ukrajinský Technicko-hospodářský Institut. Poděbrady. Tchécoslovaquie.*

П о д я к а

Закинуті долею в найдавший закуток Польщі, українські вояки-емігранти, організовані в Відділі УЦК в Плотичному, пов. Сувацьки, для збереження цілості Відділу, та щоб мати можливість збиратись вільно в своєму оточенні, примістити бібліотеку, канцелярню, а найголовніше мати де збирати дітей для відживлювання й навчання рідної мови та виховання в українському дусі, — приступили до будови власної хати. Власними силами членам Відділу було дуже тяжко цю ідею перевести в життя, а будова могла б затягнутись на довгий час, викінчити-ж потрібно її до осені, бо помешкання, де до цього часу міститься Відділ, державне і до 1 жовтня мусить бути розібране.

Управа Відділу звернулась то-му з проханням до українського

громадянства про пожертви на будову власної хати Відділу, як рівно-ж випустила підписні листи. З допомогою відгукнулись слідуючі установи й окремі громадяни, складаючи пожертви, у зол. польських: Головна Управа УЦК, Варшава — 150, п. Генерал Сальський В. — 50, полк. Рибачук М. з дружиною — 50, п. Володин П. — 10, п. Федорович О. — 10, п. Чехівський — 5, п. Рижок Г. — 3, п. полк. Дяченко П. — 2, п. Плюта Г. — 0.50. Крім того, із Франції, у франках французьких, зложили: п. Возняк Яків — 40, п. Кантор Макар — 40.

За зрозуміння справи, що в засаді с справою цілої еміграції, і за надіслані пожертви, Управа Відділу УЦК в Плотичному складає цією дорогою всім жертводавцям щире спасибі.

Збірка на пам'ятник Борисові Лазаревському

Всіх осіб, що хотіли б приєднати ще свої пожертви на впорядкування могили Бориса Лазаревського, проситься надсилати їх до Редакції «Тризуба».

Розшук

— Федора Королюка розшукує б. полевий контролор 5 Херсонської дивізії Колесниченко.

— Василя (Андрієвича) Балашова розшукує Амалія (Андрієвна) Штейн.

Для обидвох—адреса: K o l e s n u c z e n k o, ul. Legionów, No 36. R ó w n e. Wołyń. P o l o g n e.

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

— Бюлетень Управи Товариства Прихильників Української Господарської Академії. Ч. 6, червень 1937. Прага.

— Богдан Горович. Націоналізм в Бельгії. Квартальник «Вістника», місячника літератури, мистецтва, науки й громадського життя. ч. 3, 1937. Львів.

— Э. Г. Ф.-Валь. Значеніє и роль Украины въ вопросѣ освобожденія Россіи отъ большевиковъ на основаніи опыта 1918-20 г. г. Таллинн. 1937. Видання автора.

— За Русь святу ю! . . . Бѣлградъ, 1937. Видання «Лиги Русскихъ Офицеровъ и солдатъ запаса заграницей».

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі

й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, P a r i s 9)
відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю — 2-6

При Бібліотеці Музей С. Петлюри

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з різних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНИЧНО - ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ В ПОДЄБРАДАХ

Повсякчас і з різних країн приймає студентів та курсантів на фахові позаочні курси при Агрономично-Лісовому відділі :

Однорічні високі курси громадської агрономії. Дають методологічні знання, які потрібні кожному громадському агрономові та кожному громадському діячеві в його культурно-господарській праці серед селянства. В дійсні студенти приймається осіб з високою та середньою сільсько-господарською освітою. В курсанти — всіх, хто почуває себе підготовленим до таких студій. Оплата — 175 кор. чes. (Приблизно 33 зол. п., 7 ам. дол.); самі підручники — 125 кор. чes. (Приблизно 24 зол. п., 5 ам. дол.).

Піврічні курси для осіб з різним підготовленням :

Садівництва. Навчає техніки та новітніх способів ведення овочевого й ягідного садівничого господарства, щоб досягнути найбільшої його поплатности. Оплата — 80 кор. чes. (Приблиз. 15 зол. п., 3 ам. д.). Самий підручник — 60 кор. чes. (Приблизно 12 зол. п., 2,5 ам. дол.).

Пасічництва. Подає на основі науки й досвіду про все, що потрібне знати для провадження рентовної пасічничої господарки. Оплата — 70 кор. чes. (Приблизно 14 зол. п., 3 ам. дол.); самий підручник — 50 кч. (Приблизно 10 зол.п., 2 ам. д.).

Американського промислового пасічництва. Ознайомлює докладно про пасічничу техніку, організацію великих пасік та збут продуктів пасічництва в Америці. На курсі викладають професори Американського університету. Оплата — 50 кор. чes. (Приблизно 10 зол. п., 2 амер. дол.); самий підручник — 30 кор. чes. (Прибл. 6 зол. п., 1,20 ам. дол.).

Городництва. Повчає про все, що торкається раціональної городничої господарки та поплатного ведення городництва в селі та місті. Оплата — 125 кор. чes. (Приблизно 24 зол. п., 5 ам. дол.), самий підручник — 110 кч. (Приблиз. 21 зол. п. 4.50 ам. дол.).

Простого сільсько-госп. рахівництва. Дає теоретичні підстави і зразки, як вести облік дїбр у с.-г. підприємстві та як дослідити його дохідність (поплатність). Оплата — 50 кор. чes. (Прибл. 10 зол. п., 2 ам. дол.).

Птахівництва. (Підготовляється до відкриття). Буде ознайомлювати з удосконаленими способами плекання, годівлі й організації збуту домашньої птиці та продуктів птахівництва. Оплата — 125 кор. чes. (Приблизно 24 зол. п., 5 ам. дол.); самий підручник — 110 кор. чes. (Приблизно 21 зол. п., 4.50 ам. дол.).

Проспекти висилаються безплатно. На ширшу відповідь прикладати поштовий міжнародній значок. Звертатися на адресу: «Ukrajinský Technicko-Hospodářský Institut. Poděbrady. Zámek. Tchecoslovaquie, або (в Польщі): Т-во «Сільський Господар». Львів, Ринок 10-11. На цю-ж адресу звертатися й в справі студій на інших відділах і курсах Інституту.

В УКРАЇНСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ ім. С. ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ

в суботу, 4 вересня с. р., о год. 20.15

проф. А. Яковлів

має прочитати доповідь на тему

« ПЕРЕСТОРОГА ТЕОФІЛА БОБРОВИЧА З РОКУ 1668 »

Вступ вільний

П Р О Т О К О Л

Ревізійної Комісії Бурси ім. С. Петлюри для дітей емігрантів у Перемишлі

25 і 26 травня 1937 р. Ревізійна Комісія в складі голови головної ревізійної комісії УЦК в Польщі інж. Д. Клекоцького і голови ревізійної комісії відділу УЦК в Перемишлі п. П. Проценка, в присутності голови Управи відділу УЦК в Перемишлі п. П. Шкурата, перевела контролю касової книжки і грошової рахунковости будови Бурси ім. С. Петлюри в Перемишлі. Всі вписи прибутків і видатків у касовій книжці виправдані належними документами, рахунковість знайдено правильною та в повному порядку.

На будову Бурси вплинуло жертв на суму 21.196 зол. 78 сот., а саме:

1. Жертви українського галицького громадянства	4 250.—
2. Жертви української політичної еміграції	11 372.—
3. Допомога Офісу Нансена	3 423.—
4. Доходи з імпрез і збірок	2 151 78

На закупно парцелі 130 кв. сажн. і на будову поверхового мурованого будинку на 7 кімнат видано 21.192 зол. 52 сот., залишилось готівкою в касі 8 зол. 61 сот. Жадними боргами будинок не обтяжений. Ревізійна комісія стверджує, що Бурса ім. С. Петлюри в Перемишлі збудована жертвеністю українського галицького громадянства, української політичної еміграції та заходом і невтомною працею ініціатора цієї будови п. Петра Шкурата.

Д. Клекоцький (вр.)

П. Проценка (вр.)

За Почесний Комітет:

О. Ціпаповська (вр.)

Д-р В. Загайкевич (вр.)

Т Е О Д О Р С А В У Л А

має на складі всі українські книжки, ноти, мапи, співаники, календарі, журнали, картини, портрети, листівки, українські товариські відзнаки

На бажання висилається великий ілюстрований каталог.

Ukrainische Buchhandlung Theodor Sawula. Wien 1, Riemergasse No 2.

Т р и з у б

тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925 Симоном Петлюрою, виходить в 1937 році по-старому і за участі тих самих співробітників.

Запрошено тако-ж до співучасті нові видатні літературні сили.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА 1937 РІК

У Франції на рік — 80 фр., на півроку — 40 фр., на три місяці — 20 фр.
на один місяць — 10 фр.

	1 рік	½ року	3 місяці	1 міс.	Окр. чис
ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА	100 к. ч.	50 к. ч.	25 к. ч.	13 к. ч.	3 5 к. ч.
ПОЛЬЩА	22 зол.	11 зол.	5,5 зол.	3 зол.	0,75 зол.
РУМУНІЯ	550 леїв	300 леїв	150 леїв	50 леїв	25 леїв
НІМЕЧЧИНА	13 мар.	6,5 мар.	3,5 мар.	2,5 мар.	0,75 мар.
СПОЛ. ШТАТИ П. А.	3,5 дол.	2 дол.	1,5 дол.	0,75 дол.	0,15 дол.
КАНАДА	3,5 дол.	2 дол.	1,5 дол.	0,75 дол.	0,15 дол.
БЕЛЬГІЯ	25 бельг.	13 бельг.	7 бельг.	2,25 бельг.	0,75 б.
БОЛГАРІЯ	250 лев	150 лев	60 лев	25 лев	6,50 лев
ЮГОСЛАВІЯ	140 дин.	70 дин.	35 дин.	12 дин.	3 дин.

У Парижі набувати в книгарні В. Поволоцького, 13 rue Bonaparte, Paris 6

В СПРАВАХ УКРАЇНСЬКОЇ МІСЦІ У ФРАНЦІЇ І ВІДДІЛУ ОПІКУВАННЯ ЕМІГРАЦІЄЮ ПРИ НІЙ

п. І. Косенко приймає в помешканні Місії (24, rue de la Glacière, Paris 13)
що дня од год. 10 до 12, крім неділь і понеділків.

На увагу землякам, що приїздять до Парижу на виставу

І Н Ф О Р М А Ц І Й Н Е Б Ю Р О

відкрито в помешканні Управи Т-ва б. Воєнків Армії УНР та Генеральної Ради Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції, в якому можна дістати всі інформації що-до Міжнародної Вистави та знайти, в разі потреби, і провідника

щоденно від год. 10 до 12 та од 4 до 6.

Адреса: 248, rue St. Jacques, Paris 5, Телефон: Odéon 15-08.

Редакція і адміністрація : 41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9

Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.
Редагує—Комітет. Адміністратор : Іл. Косенко

Le Gérant : M-me Perdrizet.

Imprimerie L. BERESNIAK, 12, Rue Lagrange, Paris (5).